

KUULUTUS

Kuopion hallinto-oikeus on antanut 28.9.2021 päätöksensä Dnro 20045/03.04.04.10/2021 Arto Juntusen tekemään kunnallisvalitukseen koskien Maiju Lassilan koulun rehtorin virkaan valintaa, sivltk 18.12.2020 § 98. Hallinto-oikeus on päätöksellään hylännyt valituksen päätöksessä tarkemmin esitetyin perusteluin.

Hallinto-oikeuden päätös on julkaistu kunnan tietoverkossa ja on nähtävillä ajalla 30.09. – 30.10.2021.

Tohmajärvi 30.09.2021

KUNNANHALLITUS

28.9.2021

Dnro 20045/03.04.04.10/2021

TOHMAJÄRVI	N:o	196/2021
Saap. 30.09.21	En:o	
Käsittel.	§	
Arkisto. 01.01.00.01	/	

10/07.02.00.00/2021:56
 Tohmajärven kunnan ilmoitustaululle
 syyskuun 30. p:nä 2021
 lokakuun 31. p:nä 2021
 poistettu
 Toimittaja
 M. Juntunen
 Ilmoitustaulun hoitaja

Asia

Kunnalliseen virkasuhteeseen valinta

Valittaja

Arto Juntunen, Tohmajärvi

Päätös, josta valitetaan

Tohmajärven kunnan sivistyslautakunta 18.12.2020 § 98

Asian käsittely kunnassa

Sivistyslautakunta on 17.11.2020 (§ 74) valinnut Maiju Lassilan koulun rehtorin virkaan toistaiseksi filosofian maisteri Mona Lotta Savinaisen kuuden kuukauden koeajalla. Varalle on valittu filosofian maisteri Eeva Kaisa Puumalainen.

Päätöksen perustelujen mukaan valittavalla on virkaan vaadittava ylempi korkeakoulututkinto, asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuus, riittävä työkokemus opettajana ja oppilaitoksen opetuskielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Valittavalla on opetushallituksen hyväksymien perusteiden mukainen opetushallinnon tutkinto. Hän työskentelee tällä hetkellä Porvoon kaupungilla opetuksen suunnittelijan tehtävissä. Hän omaa erinomaiset vuorovaikutustaidot, on erinomainen viestijä ja omaa kokemusta lukio-opetuksesta. Savinaisella on kokemusta oppilashuoltotyöstä Porvoon koulutuspalveluiden opetuksen suunnittelijan työn kautta ja opettajana toimiessaan. Savinainen on osoittanut haastatteluissa vahvaa ja kehittävää otetta pedagogisesta johtamisesta.

Virkaa myös hakenut Arto Juntunen on tehnyt päätöksestä oikaisuvaatimuksen, jossa hän on vaatinut päätöksen kumoamista lainvastaisena ja virheellisessä järjestyksessä syntyneenä sekä hänen valitsemistansa virkaan ansioituneempana hakijana. Juntunen on perustellut vaatimuksiaan sillä, että hän on perustuslain yleisillä nimitysperusteilla selkeästi pätevämpi kuin tehtävään valittu henkilö. Hakijoita ei ole vertailtu viranhaltijalaissa ja tasa-arvolaisissa edellytetyllä tavalla ja yleiset nimitysperusteet huomioon ottaen. Juntunen on toiminut rehtorina 23 vuotta eri kouluasteilla ja hänellä on viranhakuilmoituksessa painotetuista

pedagogisesta johtamisesta, taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mukaisesta kehittämisestä sekä oppilashuollon tehtävistä ja lukio-opintojen tuntemuksesta mittavin kokemus. Juntusen laajan kokemuksen ja pitkän työhistorian huomiotta jättäminen antaa aihetta olettaa ikäsyrrjintää.

Sivistyslautakunta on 18.12.2020 tekemällään valituksenalaisella päätöksellä hylännyt oikaisuvaatimuksen. Päätöstä on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Perustuslain 125 § edellyttää hakijoiden ansioiden vertailua. Koulutuksen ja työkokemuksen ohella on arvioitava viran hoitamisen kannalta merkityksellisiä henkilökohtaisia ominaisuuksia. Kokonaisarvioinnissa virkaan valittu on ollut ansioituneempi. Virkavalinnan suorittava toimielin voi ottaa päätöstä tehdessään huomioon tiedot myös hakijan aikaisemmasta toiminnasta ja sen puitteissa osoittaman ansioituneisuuden taikka sen puutteen. Kunnan viranomaisella on lähtökohtaisesti laaja harkintavalta painottaa yhtä kelpoisuusvaatimusta ja ohittaa jokin muu vaatimus. Hakukuulutuksessa on painotettu useampaa kohtaa ja työryhmä on tehnyt esityksensä sivistyslautakunnalle kokonaisuuden perusteella. Tehtävään valitulla on täyttynyt hakukuulutuksessa mainitut asiat. Sivistyslautakunnalle on esitetty hakijoiden yksityiskohtaisempi vertailutaulukko. Sivistyslautakunta on vain lyhyesti perustellut, miltä osin valittua on pidetty muita hakijoita ansioituneempina, koska toimielin voi jättää virkavaalin perustelut ilmoittamatta. Juntusen laaja kokemus ja pitkä työhistoria on huomioitu valintapäätöstä tehtäessä, mutta valintapäätökseen ovat vaikuttaneet hakukuulutuksessa esiin nostetut asiat ja niiden kokonaisuus. Kokemuksella on ollut merkitystä tehtävään valittaessa, mutta se ei ole ollut ainoa kriteeri ja sitä ei ole erikseen mainittu viranhakuilmoituksessa. Väite ikäsyrrjinnästä on perusteeton.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Sivistyslautakunnan valituksenalainen päätös on kumottava ja Juntunen on ansioituneimpana hakijana valittava Maiju Lassilan koulun rehtorin virkaan.

Juntunen on perustellut vaatimuksiaan muun ohella seuraavasti:

Virkavalintapäätös 17.11.2020 § 74 on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, hakuilmoituksen kriteerit eivät näy valinnassa ja ansiovertailu on puutteellinen. Sivistyslautakunnan päätös on perustuslain 125 §:n vastainen. Juntunen täyttää haettavana olleeseen tehtävään säädetyt kelpoisuusvaatimukset. Juntunen on toiminut rehtorina 23 vuotta eri kouluasteilla. Hänen johdettavanaan on ollut sekä peruskouluja, yhtenäiskouluja että lukioita. Lisäksi hän on toiminut rehtorin tehtävien ohella kunnan sivistysjohtajana seitsemän vuoden ajan. Tällä hetkellä hän on Joutsan kunnassa yhtenäiskoulun rehtorin virassa. Vahvuutenaan hänellä on vahva näkemys koulun kehittämisestä peruskoulun asettamien tavoitteiden suuntaisesti. Lukio-opetuksen historiasta, nykytilasta ja kehittämistendensseistä hänellä on ajantasainen tieto. Perusopetuksessa, ja lukiossakin, oppilashuolto ja siihen liittyvät erilaiset tuen muodot ovat

Juntuselle tärkeitä kehittämisen kohteita. Juntunen on siten perustuslain yleisillä nimitysperusteilla vertailtaessa selkeästi pätevämpi kuin tehtävään valittu henkilö. Juntusen laajan kokemuksen huomiotta jättäminen antaa syyntä olettaa ikäsyrjintää.

Valintavastuussa olevalta työryhmältä olisi tullut edellyttää hakijoiden ansioiden keskinäisen yksityiskohtaisen vertailun sisällyttämistä nimitysesitykseen tai -päätökseen. Lautakunnalle olisi tullut esittää hakijoita tai vähintään haastatteluun kutsuttuja koskeva tasa-arvolaissa ja viranhaltijalaissa edellytetty virkaa hakeneiden henkilöiden ansioiden vertailu, jossa koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi otetaan huomioon hakijan viran hoitamisen kannalta merkitykselliset ominaisuudet. Juntunen on pyytänyt ansiovertailua koulutoimistolta 30.11.2020 ja hänelle on ilmoitettu sen olevan vielä keskeneräinen. Valituksenalaisessa päätöksessä sivistyslautakunta on todennut ansiovertailun olleen valmis, mutta että siitä on täytynyt poistaa salassapitoon kuuluvia asioita. Juntusella olisi asianosaisena oikeus saada tietoa sen sisällöstä. Valintatyöryhmä ei ole esittänyt sivistyslautakunnalle objektiivista ansiovertailua, jonka pohjalta lautakunta olisi voinut päätöksen tehdä. Näin ollen asian valmistelu on ollut puutteellista ja valintapäätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Sivistyslautakunnan 18.12.2020 tekemä päätös on puutteellinen, sillä siitä ei alkuperäistä päätöstä laajemmin ilmene, miltä osin tehtävään valittu on valittajaa ansioituneempi. Viranhakuilmoituksessa on painotettu pedagogista johtamista, taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mukaista kehittämistä sekä kokemusta oppilashuollon tehtävistä ja hyvää lukio-opintojen tuntemusta. Näistä tehtävistä Juntusella on yksiselitteisesti mittavin kokemus. Virkaan valittu omaa kokemusta oppilashuollosta suunnittelijan ja opettajan tehtävien kautta, mikä tarkoittaa, että hän ei ole ollut aktiivisena toimijana toteuttamassa oppilashuoltoa. Lukio-opintojen tuntemusta virkaan valitulla ei lautakunnan perustelujen mukaan ole. Valitulla ei ole myöskään kokemusta peruskoulun tai lukion pedagogisesta johtamisesta, vaan ainoastaan yksityisen opiston johtavan opettajan tehtävistä. Valittu ei näin ollen kaikilta osin täytä viranhakuilmoituksessa mainittuja kriteereitä.

Esityslistan ja pöytäkirjan perusteella asiassa on toiminut esittelijänä vs. sivistysjohtaja Mikko Löppönen, joka pöytäkirjan mukaan esittää, että työryhmä esittelee ehdotuksen valittavasta kokouksessa. Pöytäkirjan mukaan päätöksen valittavasta on tehnyt työryhmä, joka on esittänyt sivistyslautakunnalle virkaan valittavaksi Savinaisen. Esittelijänä toiminut vs. sivistysjohtaja ei ole tehnyt esitystä eikä päätösehdotusta valittavasta. Näin ollen on epäselvää, kuka on kuntalain 106 §:n 2 momentin mukaisesti esittelijänä vastuussa kyseisestä esittelystä tehdystä päätöksestä.

Lausunto ja vastineet

Sivistyslautakunta on antanut valituksen johdosta lausunnon, jossa se on tuonut esille muun ohella seuraavaa:

Päätös ei ole lainvastainen, se ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, hakuilmoituksen kriteerit näkyvät valinnassa eikä ansiovertailu ole puutteellinen. Valittava rehtori on valittu juuri aloittaneeseen yhtenäiskouluun. Tohmajärvellä ei ole aiemmin ollut yhtenäiskoulua. Yhtenäiskoulu on toiminut jo elokuusta 2020 alkaen, ja hakukuulutuksen laadinnassa on huomioitu, että kolmen entisen koulun toimintakulttuurin sulauttaminen uuden yhtenäiskoulun toimintakulttuuriksi vaatii rehtorilta strategista johtamista sivistyslautakunnan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi koulutilat ovat olleet siirtymässä uuteen koulurakennukseen, joka on tarkoittanut nivelvaihetta uuden toimintakulttuurin luomisessa. Viranhakukuulutuksessa on painotettu, että rehtorin tehtävänä on johtaa koulun pedagogista toimintaa ja rehtorilta odotetaan toimintaa kehittävää otetta. Sivistyslautakunta on valintapäätöstä tehdessään vertaillut erityisesti edellä mainittuihin asioihin vaikuttavia hakijoiden ansioita. Kokonaisarvioinnissa virkaan valittu on ollut ansioituneempi.

Sivistyslautakunnalle on kokouksessa 17.11.2020 (§ 74) esitetty haastateltujen yksityiskohtaisempi vertailutaulukko. Yksityiskohtainen ansiovertailu on rajattu kaikkien hakijoiden joukosta hakijoihin, joita on pidetty varteenotettavimpina. Vertailutaulukko ei ole ollut esityslistan eikä pöytäkirjan julkisena liitteenä, koska se on julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 29 kohdan perusteella salassa pidettävä.

Tohmajärven kunnan hallintosäännön 134 §:n mukaan esittelijänä sivistyslautakunnassa toimii sivistysjohtaja. Sivistyslautakunnan kokouksen 17.11.2020 § 74 esittelijänä on pöytäkirjassa mainittu selkeästi vs. sivistysjohtaja. Päätösehdotuksessa lukee, että työryhmä esittelee esityksen sivistyslautakunnalle. Tämä on luontevaa, koska sivistyslautakunta on kokouksessaan 29.9.2020 § 55 valinnut työryhmän valmistelemaan hakukuulutuksen ja toteuttamaan haastattelut. Työryhmään on kuulunut vs. sivistysjohtaja, henkilöstösihteeri, neljä sivistyslautakunnan jäsentä, nuorisovaltuuston edustaja ja opettajien edustaja. Vs. sivistysjohtaja esittelijänä on yhtynyt työryhmän näkemykseen valittavasta rehtorista.

Savinainen on antanut vastineen. Savinainen on hakenut Maiju Lassilan koulun tehtävää, koska hän täyttää rehtorin muodollisen pätevyyden sekä työpaikkailmoituksessa luetellut edellytykset. Hänet on kutsuttu haastatteluun kolmen muun hakijan kanssa. Haastatteluryhmän edustus on ollut varsin kattava ja haastatteluihin oli panostettu. Haastattelujen merkitystä valintaprosessissa on korostettu useita kertoja. Työpaikkailmoituksessa ei ole eritelty, missä johtamiskokemus on hankittu tai kuinka pitkä työkokemus johtamisesta pitää olla. Työpaikkailmoituksessa ei ole edellytetty johtamiskokemusta peruskoulussa tai yleissivistävällä puolella. Savinaisen johtamiskokemus on taiteen perusopetuksesta ja sivistystoimesta. Savinainen on pyytänyt kunnan kirjaamosta nähtäväkseen ansiovertailun, johon on kirjattu lyhyet kommentit haastatteluista. Savinainen on valittu tehtävään, koska hän täyttää rehtorilta vaaditut muodolliset pätevyydet, hakuilmoituksen odotukset ja koska hän on haastattelussa kertonut, millainen olisi hänen johtamansa Maiju Lassilan koulu, ja osoittanut osaamisensa tehtävään.

Puumalainen on antanut vastineen. Valintatyöryhmä ei ole esittänyt lautakunnalle hakemuksiin ja haastattelussa saatuihin tietoihin perustuvaa objektiivista ansiovertailua ja hakijoiden pisteytystä, joiden pohjalta se on esityksen valittavasta lautakunnalle tehnyt. Valintatyöryhmän jäsenen mukaan haastattelujen jälkeen on suoritettu äänestys, joka on päätynyt 4-3. Hakijoita ei ole myöskään vertailtu tasapuolisesti. Ansiovertailu on puutteellinen eikä se anna oikeaa kuvaa hakijoiden todellisista kyvyistä tai taidoista. Valituksenalainen päätös on perusteltu puutteellisesti. Viranhakuilmoituksessa on painotettu pedagogista johtamista, taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mukaista kehittämistä sekä kokemusta oppilashuollon tehtävistä ja hyvää lukio-opintojen tuntemusta. Sivistyslautakunnan lausunnosta ilmenee, että lautakunta on arvioissaan sivuuttanut kokonaan hakuilmoituksessa olleet kokemuksen oppilashuollosta ja hyvän lukio-opintojen tuntemuksen, ja muuttanut taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden tilalle itselleen paremmin sopivat lautakunnan asettamat tavoitteet. Virkaan valitun ei voida katsoa omaavan käytännön kokemusta oppilashuollosta eikä hyvää lukio-opintojen tuntemusta, joita viranhakuilmoituksessa on edellytetty. Valitulla ei myöskään ole kokemusta peruskoulun tai lukion pedagogisesta johtamisesta.

Juntunen on antanut vastineen, jossa hän on yhtynyt Puumalaisen vastineessa esitettyihin perusteluihin. Juntuselle haastattelun korostettua merkitystä ei ole tuotu esiin. Hakijoita ei ole voitu ansiovertailun perusteella pitää lähtökohdiltaan tasavertaisena. Siten on syytä olettaa, että hakijoiden ansioita ei ole ennen haastattelua vertailtu objektiivisesti, vaan tarkoitushakuisesti sulkien Juntusen ylivertainen kokemus vertailun ulkopuolelle. Hakijoiden mahdollista ennen haastatteluja tehtyä pisteytystä ei ilmene mistään. Juntusen saamien tietojen mukaan haastatteluryhmä ei ole päätenyt esitykseensä yksimielisesti, vaan asiasta on äänestetty. Esitys olisi ollut helppo perustella, mikäli ansiovertailu ja pisteytykset olisi tehty objektiivisesti. Vastineissa ei ole tuotu esille seikkoja, jotka kumoaisivat valituksessa esiin tuodun valmistelun puutteellisuuden, viranhakuilmoituksessa ilmoitettujen kriteereiden puuttumisen ja päätöksen virheellisessä järjestyksessä syntymisen.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Ansiovertailun puuttumista ja päätöksen perusteluja koskevat valitusperusteet

Sivistyslautakunnan valituksenalaisen päätöksen selostusosiosta ilmenee, että sivistyslautakunta on kokouksessaan 29.9.2020 § 55 valinnut työryhmän valmistelemaan hakukuulutuksen ja toteuttamaan haastattelut. Työryhmä on painottanut valinnassaan hakuilmoituksen kriteerejä ja sivistyslautakunnalle

on kokouksessa 17.11.2020 esitetty hakijoiden yksityiskohtaisempi vertailutaulukko.

Virkavalinta ei siten ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä sillä valituksessa esitetyllä perusteella, että ansiovertailua ei olisi esitetty sivistyslautakunnalle. Laissa ei ole erillistä säännöstä viranhakijoista laadittavasta ansiovertailusta. Viranomaisen velvollisuus ilmoittaa viranhakijoiden ansioiden vertailussa huomioon otetut seikat määräytyy hallintopäätöksen perustelemista koskevien hallintolain säännösten nojalla. Asian valmistelu ei siten ole ollut virheellistä myöskään sillä perusteella, että hakijoista laadittu vertailutaulukko ei ole ilmennyt sivistyslautakunnan päätöksestä. Hallinto-oikeus selvyiden vuoksi toteaa, että kaupungille osoitetun asiakirjapyynnön johdosta annetusta mahdollisesta päätöksestä voi erikseen hakea muutosta viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyssä järjestyksessä, eikä hallinto-oikeus voi tämän kunnallisvalituksen yhteydessä arvioida viranomaisen menettelyä asiakirjan julkisuutta koskevassa asiassa.

Hallintolain 49 g §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuspäätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin. Oikaisuvaatimuspäätöksen perustelemiseen ei sovelleta 45 §:n 2 momenttia.

Valituksenalaisen päätöksen mukaan hakukuulutuksessa on painotettu useampaa kohtaa, ja työryhmä on tehnyt esityksensä lautakunnalle kokonaisuuden perusteella. Päätöksessä on lisäksi todettu, että Juntusen laaja kokemus ja pitkä työhistoria on huomioitu valintapäätöstä tehtäessä, mutta valintapäätökseen on vaikuttanut hakukuulutuksessa esiin nostetut asiat ja niiden kokonaisuus. Savinaisen valintaa on päätöksessä perusteltu siten, että hänellä on virkaan vaadittava ylempi korkeakoulututkinto, asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuus, riittävää työkokemusta opettajana, oppilaitoksen opetuskielen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Valittavalla on opetushallituksen hyväksymien perusteiden mukainen opetushallinnon tutkinto. Hän työskentelee tällä hetkellä Porvoon kaupungilla opetuksen suunnittelijan tehtävissä. Hän omaa erinomaiset vuorovaikutustaidot, on erinomainen viestijä ja omaa kokemusta lukio-opetuksesta. Savinaisella on kokemusta oppilashuoltotyöstä Porvoon koulutuspalveluiden opetuksen suunnittelijan työn kautta ja opettajana toimiessaan. Savinainen on osoittanut haastatteluissa vahvaa ja kehittävää otetta pedagogisesta johtamisesta.

Sivistyslautakunnan valituksenalainen päätös on hallintolain 49 g §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimukseen annettu päätös, joka on perusteltava. Hallinto-oikeus toteaa, että sivistyslautakunnan päätöksestä ilmenee, mitkä ovat ne kelpoisuusvaatimuksiin, yleisiin nimitysperusteisiin ja hakuilmoituksessa etukäteen asetettuihin valintaperusteisiin liittyvät perusteet, joiden nojalla virkaan otettu henkilö on valittu. Oikaisuvaatimukseen annetussa päätöksessä on lisäksi otettu kantaa siihen, miten hakijoiden ansioita on vertailtu keskenään. Lautakunnan valituksenalainen päätös ei ole syntynyt valituksessa esitetyllä perustelujen puutteellisuutta koskevalla perusteella virheellisessä järjestyksessä.

Esittelyä koskeva valitusperuste

Tohmajärven kunnan hallintosäännön 134 §:n 3 momentin mukaan sivistyslautakunnan esittelijänä toimii sivistysjohtaja.

Hallintosäännön 135 §:n 2 momentin mukaan esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimielimelle päätösehdotuksen.

Tohmajärven sivistyslautakunnan päätöspöytäkirjasta 17.11.2020 § 74 ilmenee, että asian on valmistellut ja esitellyt vs. sivistysjohtaja. Päätösehdotuksen mukaan työryhmä esittelee ehdotuksen valittavasta kokouksessa. Työryhmä on keskustelun jälkeen tehnyt päätöksen valittavasta ja esittänyt, että sivistyslautakunta valitsee Maiju Lassilan koulun rehtorin virkaan toistaiseksi filosofian maisteri Mona Savinaisen.

Hallinto-oikeus toteaa, että vs. sivistysjohtaja on kunnan hallintosäännön mukaisesti toiminut sivistyslautakunnassa asian esittelijänä ja vastannut valmistelusta osana viranhakua varten nimettyä työryhmää. Esitetyn selvityksen perusteella vs. sivistysjohtaja on päätösehdotuksenaan esittänyt, että sivistyslautakunta valitsee virkaan asiaa valmistelleen työryhmän esittämän henkilön. Sivistyslautakunnan päätös 17.11.2020 § 74 ei ole virheellisessä järjestyksessä syntynyt sen johdosta, että päätöspöytäkirjan päätösehdotusosioon on kirjattu, että työryhmä esittelee ehdotuksen valittavasta henkilöstä.

Ansiovertailua ja syrjintää koskevat valitusperusteet

Sovellettavat säännökset esitöineen

Suomen perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto.

Säännöstä koskevan hallituksen esityksen (HE 1/1998 vp) mukaan taidolla tarkoitetaan lähinnä koulutuksen tai työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan yleisesti tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilön ominaisuuksiin kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran kannalta merkityksellisiä ansioita ja nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhteydessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin, joihin liittyen on otettava huomioon myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset työtehtävät.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (1.7.2021 alkaen laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta) 6 §:n 1 momentin mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa. Lisäksi virkasuhteeseen otettavalla on oltava erikseen säädetty tai kunnan päättämä erityinen kelpoisuus.

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä muun muassa iän perusteella.

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää tai vastatoimia koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta rikosasian käsittelyssä.

Asiassa saatu keskeinen selvitys

Sivistyslautakunta on 29.9.2020 (§ 55) nimennyt työryhmän valmistelemaan Maiju Lassilan koulun rehtorin viranhakuilmoituksen, toteuttamaan haastattelut ja tekemään esityksen sivistyslautakunnalle. Valmistelevaan työryhmään on valittu vs. sivistysjohtaja, henkilöstösihteeri, neljä sivistyslautakunnan jäsentä, nuorisovaltuuston edustaja ja opettajien edustaja.

Tohmajärven kunnan sivistyslautakunta on 14.10.2020 julistanut haettavaksi Tohmajärven uuden yhtenäiskoulun perusopetuksen rehtorin viran 1.12.2020 alkaen tai sopimuksen mukaan. Viranhakuilmoituksen mukaan rehtorin tehtävänä on johtaa koulun pedagogista toimintaa. Rehtorilta odotetaan toimintaa kehittävää otetta taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti. Menestyksellä tehtävien hoitaminen edellyttää kokemusta oppilashuollon tehtävistä ja valmiutta toimia eri yhteistyöverkostoissa. Rehtorin työ vaatii aktiivista viestintää oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön kanssa. Eduksi luetaan monipuoliset tietoviestintätaidot ja hyvä lukio-opetuksen tuntemus. Haetulla henkilöllä tulee olla hyvät vuorovaikutustaidot. Virkasuhteen kelpoisuusvaatimuksena on ollut opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen mukainen kelpoisuus.

Sivistyslautakunnan pöytäkirjanotteesta 17.11.2020 § 74 ilmenee, että virkaa on määräaikaan mennessä hakenut seitsemän henkilöä, joista haastatteluun on kutsuttu neljä hakijaa. Heidän joukossaan on ollut myös valittaja Juntunen. Haastattelijana on toiminut sivistyslautakunnan kokouksessaan 29.9.2020 (§ 55) valitsema työryhmä. Haastatelluista hakijoista on laadittu vertailuasiakirja, jossa on arvioitu hakijoiden ominaisuuksia seuraavien kriteereiden osalta:

- soveltuvuus
- kelpoisuus
- työkokemus
- pedagoginen johtaminen
- vuorovaikutustaidot
- oppilashuolto kokemus/osaaminen
- lukio-opetuksen tuntemus
- tietoviestintätaidot
- toimiminen yhteistyöverkostoissa
- johtajuus

Valituksi tulleen Savinaisen (s. 1981) hakemusasiakirjoista ilmenee, että Savinainen on suorittanut filosofian maisterin tutkinnon vuonna 2007 pääaineenaan kirjallisuus ja sivuaineenaan suomen kieli ja opettajan pedagogiset opinnot. Lisäksi Savinainen on suorittanut opetushallinnon tutkinnon vuonna 2018. Savinainen on aloittanut syyskuussa 2020 Jyväskylän koulutusjohtamisen instituutissa kaksivuotiset koulutusjohtamisen aineopinnot (35op). Opinnot ovat haettavana olleen virkasuhteen hakuaikana olleet kesken.

Savinainen on hankkinut opetusalan työkokemusta työskentelemällä äidinkielen opettajana ammattiopisto Careeriassa 2008–2019 sekä sivutoimisena äidinkielen opettajana Point Collegessa 2016–2018, sivutoimisena johtavana opettajana Askolan kuvataidekoulussa 2017–2019 ja opetuksen suunnittelijana Porvoon kaupungissa 2019 alkaen. Savinaisen hakemuksen mukaan äidinkielen opettajan tehtäviin Careeriassa on kuulunut myös kaksoistutkintolaisten äidinkielen ja kirjallisuuden opetus sekä ylioppilaskokeiden ohjaus ja arviointi.

Vertailuasiakirjan mukaan Savinaisen tietoviestintätaidot ja toimiminen yhteistyöverkostoissa on arvioitu erinomaisiksi, hänen soveltuvuutensa, pedagoginen johtamisensa, vuorovaikutustaitonsa, lukio-opetuksen tuntemuksensa sekä johtajuutensa on arvioitu hyväksi ja kokemus oppilashuollosta on arvioitu kohtalaiseksi.

Valittaja Juntusen (s. 1962) hakemusasiakirjoista ilmenee, että Juntunen on suorittanut filosofian maisterin tutkinnon vuonna 1986 pääaineenaan Suomen historia ja sivuaineenaan kasvatustiede, yhteiskuntapolitiikka, elämäntutkimus, kansantalous ja filosofia. Lisäksi Juntunen on suorittanut opetushallinnon tutkinnon vuonna 1993.

Juntunen on hankkinut opetusalan työkokemusta työskentelemällä lehtorina ja rehtorina Ilomantsin kunnassa 1986–1996, rehtorina ja koulutoimen johtajana Kesälahden kunnassa 1996–1997, lukion rehtorina Liperin kunnassa 1997–2004, rehtorina Tohmajärven kunnassa 2004–2014, sivistystoimen johtajana oman toimen ohessa Tohmajärven kunnassa 2008–2014, rehtorina Itä-Suomen koulussa Joensuussa 2014–2016 ja yhtenäiskoulun ja lukion rehtorina Joutsan kunnassa elokuusta 2018 alkaen.

Haastattelusta laaditun vertailuasiakirjan mukaan Juntusen lukio-opetuksen tuntemus on arvioitu erinomaiseksi, pedagoginen johtajuus, vuorovaikutustaidot, kokemus oppilashuollosta, tietoviestintätaidot, toimiminen yhteistyöverkostoissa sekä johtajuus on arvioitu hyväksi ja soveltuvuus kohtalaiseksi.

Oikeudellinen arviointi

Juntunen on vaatinut valituksenalaisen päätöksen kumoamista sillä perusteella, että hänet on Savinaista ansioituneempana hakijana syrjäytetty valinnassa ja häntä on lisäksi syrjitty hänen ikänsä vuoksi.

Molemmat hakijat täyttävät koulutusta koskevat rehtorin viran kelpoisuusvaatimukset. Asiassa esitetystä selvityksestä ei ilmene, että työnantaja olisi katsonut Juntusen ja Savinaisen koulutukseen perustuvissa ansioissa olevan eroa.

Savinaisen hakemusasiakirjoista ilmenee, että Savinainen on toiminut päätoimisena äidinkielen opettajana 11 vuotta ja opetuksen suunnittelijana 1 vuoden 3 kuukautta, minkä lisäksi hän on toiminut sivutoimisena äidinkielen opettajana 2 vuotta 5 kuukautta ja johtavana opettajana 1 vuoden 10 kuukautta. Juntusen yhteenlaskettu työkokemus on ollut noin 31 vuotta ja 11 kuukautta, joka muodostuu lähes kokonaisuudessaan rehtorin tehtävistä. Hallinto-oikeus toteaa, että Juntusella on Savinaista pidempi työkokemus, ja hänellä on myös pitkä työkokemus rehtorin tehtävistä. Hakijavertailusta ilmenee, että Juntusen pitkä kokemus rehtorina on katsottu hänelle eduksi. Myös Juntusen lukio-opetuksen tuntemuksen on arvioitu olevan erinomainen ja oppilashuollon kokemuksen hyvä pitkän rehtorin kokemuksen perusteella. Savinaisella on puolestaan pitkä työkokemus opettajan tehtävistä, mutta hänellä on myös kokemusta johtavan opettajan sekä opetuksen suunnittelijan tehtävistä. Savinaisen oppilashuollon kokemus on arvioitu kohtalaiseksi ja lukio-opetuksen tuntemuksen hyväksi lukiossa opettamisen johdosta. Hallinto-oikeus tältä osin toteaa, että Savinainen on osallistunut opettajan tehtävissään kaksoistutkintolaisten opetukseen, joten myös hänellä voidaan katsoa olevan työkokemuksen perusteella lukio-opetuksen tuntemusta.

Juntusta on pidettävä pidemmän ja rehtorin tehtäviä sisältävän työkokemuksensa johdosta työkokemuksen ja hakuilmoituksessa edellytetyn oppilashuollon kokemuksen osalta virkaan valittua Savinaista selvästi ansioituneempana.

Yhdenvertaisuuslain mukaisessa ansiovertailussa on otettava huomioon hakijoiden koulutus ja työkokemus sekä muut tehtävän hoitamisen kannalta merkitykselliset, objektiivisesti arvioitavissa olevat tiedot ja taidot, jotka voidaan katsoa lisäansioiksi. Sopivuutta, soveltuvuutta, työkykyä ja muita vastaavia työnhakijan arvionvaraisia henkilökohtaisia ominaisuuksia ei pidetä yhdenvertaisuuslain mukaisessa ansiovertailussa huomioitavina ansioina, mutta ne voidaan ottaa huomioon yhdenvertaisuuslain mukaan hyväksyttävänä perusteena valita tehtävään edellä mainittujen objektiivisesti arvioitavien ansioiden osalta vähemmän ansioitunut hakija.

Koska Savinaista selvästi iäkkäämpää Juntusta on pidettävä työkokemuksen ja oppilashuollon kokemuksen osalta ansioituneempana, voidaan Juntusen katsoa esittäneen sellaisia seikkoja, joiden perusteella voidaan olettaa, että hänet on jätetty valitsematta tehtävään ikänsä vuoksi. Asiassa on siten syntynyt yhdenvertaisuuslain 28 §:ssä tarkoitettu syrjintäoletama.

Valintapäätös on perustunut koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi työryhmän johtopäätöksiin, joita on arvioitu suhteessa rehtorin viran hoitamisessa edellytettyihin tai arvostettaviin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Sivistyslautakunnan päätöksen 17.11.2020 § 74 perustelujen mukaan Savinaisella on erinomaiset vuorovaikutustaidot ja hän on erinomainen

viestijä. Savinainen on osoittanut haastattelussa vahvaa ja kehittävää otetta pedagogisesta johtamisesta. Sivistyslautakunnan valituksenalaisen päätöksen perustelujen mukaan työryhmä on muodostanut esityksensä rehtorin virkaan valittavasta arvioimalla viranhakuilmoituksessa esille tuotuja ominaisuuksia, joita ovat työkokemuksen ohella olleet pedagoginen johtaminen, vuorovaikutustaidot, tietoviestintätaidot, toimiminen yhteistyöverkostoissa ja johtajuus. Työryhmä on hakijavertailun mukaan arvioinut Savinaisen yhteistyöverkostoissa toimimisen ja tietoviestintätaidot erinomaisiksi. Hakijavertailusta lisäksi ilmenee, että Savinainen on haastattelun perusteella osoittanut johtajuutta ja hänellä on strateginen ote. Hänen vuorovaikutustaitonsa on vertailussa arvioitu hyviksi. Juntusen edellä mainitut ominaisuudet on vastaavasti arvioitu hyviksi.

Kunta on itsehallintoon perustuvan harkintavaltansa nojalla voinut lähtökohtaisesti valita täytettävänä olleeseen perusopetuksen rehtorin virkaan kelpoisuusehdot täyttävistä hakijoista sen, jolla se katsoo Suomen perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaiset yleiset nimitysperusteet huomioon ottaen olevan parhaat edellytykset sanotun tehtävän menestykselliseen hoitamiseen. Tällöin on tullut ottaa huomioon kyseiseen virkaan kuuluvat työtehtävät. Kunnalla on näiden perusteiden määrittämässä rajoissa ollut oikeus päättää, millainen painoarvo erilaisille ansioille annetaan nimitysharkinnassa.

Valinta on perustunut koulutukseen ja työkokemukseen liittyvien ansioiden arvioimisen lisäksi hakijoiden kokonaisarviointiin, johon on kuulunut henkilökohtaisten ominaisuuksien arviointi. Juntunen ja Savinainen ovat molemmat osallistuneet haastatteluun, jossa heidän virkasuhteen hoitamisen kannalta merkityksellisiä henkilökohtaisia ominaisuuksiaan on voitu arvioida. Juntusen osalta työnantajalla on lisäksi ollut tiedossaan hänen aiempaan viranhoidoonsa perustuvia tietoja hänen henkilökohtaisista ominaisuuksistaan.

Hallinto-oikeus toteaa, että hakijavertailussa sekä Juntusen että Savinaisen vuorovaikutustaidot ja johtamistaidot on arvioitu hyviksi. Savinaisen on kuvattu osoittaneen haastattelussa johtajuutta ja Juntusen johtajuuden olevan vahvaa. Hakijavertailusta tai muutoin asiassa esitetystä selvityksestä ei ilmene, millä perusteella Savinaista on sivistyslautakunnan päätöksen 17.11.2020 § 74 perustelujen mukaisesti pidetty haastattelussa tai muilla tavoin osoittamiltaan johtamis- ja vuorovaikutustaidoiltaan muita parempana hakijana. Savinaisen tietoviestintätaidot ja yhteistyöverkostoissa toimiminen on sen sijaan hakijavertailussa arvioitu Juntusta paremmiksi.

Asiassa saadun selvityksen perusteella hakijoiden ansioita on selvitetty valintamenettelyssä tasapuolisesti. Vaikka kokonaisarviointia on perusteltu osittain virheellisesti sellaisilla henkilökohtaisilla ominaisuuksilla, joiden osalta Savinaisen ja Juntusen välillä ei ole osoitettu olevan eroa, on viranhoidon kannalta merkityksellisten henkilökohtaisten ominaisuuksien arviointi sinänsä suoritettu asianmukaisesti, ja Savinainen arvioitu viranhoidon kannalta merkityksellisten tietoviestintätaitojen ja yhteistyöverkostoissa toimimisen osalta soveltuvammaksi. Tähän nähden ja vaikka Juntunen on ollut työkokemuksen osalta Savinaista ansioituneempi, ei kunta päättäessään kokonaisarvion perusteella valita kysymyksessä olevaan virkaan Savinaisen

ole menetellyt yleiset virkanimitysperusteet sisältävän perustuslain 125 §:n 2 momentin vastaisesti. Juntusen valitsematta jättämiselle on osoitettu olleen ansioiden kokonaisarviontiin perustuva hyväksyttävä syy, eikä Juntusta siten ole yhdenvertaisuuslain vastaisesti syrjitty iän perusteella.

Johtopäätös

Tohmajärven sivistyslautakunnan päätökset 17.11.2020 § 74 ja 18.12.2020 § 98 eivät ole valituksessa esitetyillä perusteilla kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla virheellisessä järjestyksessä syntyneitä eivätkä muutoinkaan lainvastaisia.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Kuntalain 142 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (valitusosoitus kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jukka Hartikainen, Karoliina Hyvärinen ja Heli Mäki-Rautila.

Esittelevä jäsen

Heli Mäki-Rautila

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös	Arto Juntunen, postitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	260 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)
Jäljennös	Tohmajärven sivistyslautakunta, postitse antopäivänä Tohmajärven kunnanhallitus, postitse antopäivänä <u>Kunnan on kuntalain 142 §:n mukaan viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.</u> Mona-Lotta Savinainen, postitse antopäivänä Eeva Kaisa Puumalainen, postitse antopäivänä

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan, kuntayhtymän tai asianomaisten kuntien yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus, PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 510 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).